

Colerus 2/4-03

In het klassieke bakstenen hoofdgebouw komen appartementen. Het exercitieterrein ervoor wordt een openbaar park. Daaronder komt een parkeergarage voor 850 auto's. Foto's: United Photo's De Boer

Haarlem krijgt enclaveachtig woongebied

Rola Johannes
HAARLEM - Het 8 hectare grote Ripperda-kazerneterrein in Haarlem moet zich de komende jaren ontwikkelen tot een autoluw woon/werkgebied met 350 woningen. Dit na-jaar begint de bouw bij het voormalige exercitieterrein. Ondanks de vernieuwingen behoudt het terrein zijn kenmerkende enclaveachtige karakter.

Voor het imposante hoofdgebouw zijn inmiddels alle niet-monumentale panden verwijderd. "Wie voor het gebouw staat, kijkt eigenlijk naar de achterkant" licht Dirk Jan van der Wal, gemeentelijk projectleider van het Ripperda-project, ter plaatse toe. In het klassieke bakstenen hoofdgebouw komen appartementen, waaronder twee penthouses van 200 vierkante meter. Het middendeel van de begane grond krijgt een publieke functie, zoals onder andere een grand café. "De achteringang wordt dan toch hoofdingang." De cavalerie betrok in 1884 de door majoor Gijsberti Hodenpijl ontworpen kazerne die een eeuw lang als zodanig zou fungeren. Nadat de gemeente het terrein in 1991 van Domeinen kocht, diende het complex nog een aantal jaren als tijdelijke opvang voor vluchtelingen. In het kazerneterrein nieuw leven in te blazen schreef de gemeente Haarlem in 1999 een prijsvraag uit. Nagenoeg gelijktijdig werden – op het munitiedepot na – alle van voor 1943 daterende kazernegebouwen tot rijksmonument benoemd. Het winnende plan, Huzarenstuk genoemd, is afkomstig van de combinatie

Achter het hoofdgebouw liggen de her te bestemmen kazernepanden.

Slokker Vastgoed/De Woonmaatschappij/Hollandse Maatschappij voor Vastgoedontwikkeling.
Rijksbouwmeester
Van der Wal: "In tegenstelling tot de drie andere geselecteerde plannen blijven bij het stedenbouwkundig ontwerp van de Vlaamse rijksbouwmeester Bob van Reeth en Christine de Ruijter alle monumentale gebouwen behouden en geven de ontwerpers invulling aan het exercitieterrein. In een dicht bebouwde omgeving zijn ze

erin geslaagd door dubbel grondgebruik ruimte te creëren. De plannen voorzien verder in de terugkeer van de verdwenen gedempte gracht om het terrein, waardoor het gebied zijn enclaveachtige karakter behoudt." De Vlaamse architecten zijn ook verantwoordelijk voor de ontwerpen van de nieuwbouw op het terrein. De herbestemming van de bestaande monumenten ligt in handen van Amsterdamse architectenbureau Van Stigt. Momenteel heeft de nadere uitwerking plaats van het voorlopige ontwerp voor

het kazernegebied. "De rechtlijnige opzet in het oorspronkelijke ontwerp is ook in de nieuwe plannen terug te vinden", weet de projectleider. Het plan voorziet in circa 350 woningen. Het overgrote deel betreft koopwoningen in de (middel) dure categorie. Woonmaatschappij realiseert rond de tachtig woningen in de sociale huursector. De eerste bouwactiviteiten beginnen in oktober met de nieuwbouw aan weerszijden van het 90 bij 150 meter grote exercitieterrein, dat als een openbaar park voor de omliggende buurten moet fungeren.

Verpleeghuis

De plannen voor dit voorterrein zijn inmiddels uitontwikkeld en bevinden zich in het prijsvormingstraject. De eerste fase voorziet in de bouw van circa 150 huur- en koopwoningen en de komst van het nieuwe verpleeghuis Overspaarne dat plaats biedt aan negentig bewoners. Dit door Beltman Architecten uit Enschede ontworpen complex met inpanninge hofjes verrijst op de plaats van het gesloopte munitiedepot. Aan één kant komt langs de souterrains een verdiepte straat, een zogenoemd Engelse Cour, waarlangs zich een aantal bedrijfsruimten bevinden. Het hierachter gelegen verpleegtehuis dat in opdracht van de Stichting Hervormde Diaconale Huizen wordt gerealiseerd, loopt onder de nieuwbouw door naar het exercitieterrein. Het Huzarenstuk doet zijn naam zeker eer aan, meent Van der Wal. "Vier ontwikkelende partijen gaan hier straks met elkaar bouwen." De toekomstige woonwijk wordt overi-

gens autoluw. Bewoners en omwonenden kunnen hun auto kwijt onder het exercitieterrein waar een 8 meter diepe parkeergarage wordt aangelegd. Deze voorziening, een gemeentelijke ontwikkeling, telt twee bouwlagen en biedt plaats aan 850 auto's. De Europese aanbesteding heeft in de loop van het jaar plaats. De gemeentelijke kosten voor de inrichting van de openbare ruimte dekt Haarlem uit de grondexploitatie. De parkeergarage wordt gefinancierd uit het gemeentelijk Parkeerfonds. De bovengrondse aankleding met bakstenen, grindpaden en hoge bomen moet de sfeer van weleer oproepen. De nieuwbouwhoogte van 18 meter op het voorterrein is bewust gekozen om het monumentale karakter van het wat lagere hoofdgebouw te versterken. Achter deze publiekstrekker liggen de her te bestemmen kazernepanden. De twee maneges worden verbouwd tot woon/werkruimten. Het fouragegebouw herbergt naast appartementen ook een kinderdagverblijf, de losstaande smederij wordt omgetoverd tot een woning. De stallen krijgen eveneens woonbestemming, waarna ze als hofjes fungeren. Door de begane grondvloer 20 centimeter te verlagen kan een entresol worden aangebracht. Van der Wal: "Ingrepen in dergelijke monumentale panden blijven een afwegingsproces. Voor bepaalde aanpassingen is ontheffing van het Bouwbesluit nodig." De aan te leggen tuinen worden, op een enkele privétuin na, veelal gemeenschappelijk. Met het achterterrein wordt naar verwachting in 2004 een begin gemaakt.